

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

1 De generali criminis maiestatis humanæ consideratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

sciebat esse medicamentum. Eiusq; dictis cum focii paruisent, stridens phasma, tanquam idolum aufugisse. Tradunt & tactis mentibus sanguine possibus, irritas fieri magorū artes, Libani in Enneade muliebri, c. 2. Superstitiosa remedia plura opinor, ut illud de quo meminit Theocriti interpres, in eisdem, moris fuisse contra fascinum, in sinum spucere.

είδων, inquit, αἰ γυναικὸς ὅς μοι βαρκαρῶδες εἰς τὸν κόλπον ἐπέθεν τείς, τὸ νεμεστὸν ἐπέπρυσεν.

Et Dametas pastor ouium, apud eundem sicut, Theo. eisdem, ὅς μὴ βαρκαρῶδες τείς εἰς ἐμὸν ἔπιου κόλπον, Τάυλα γὰρ ἢ γαῖα με Κολήτ' ἰλαεὶς ἐξέσδαξεν.

Id est,

Ne vero fascino laederer, ter ipse in gremium meum in spui. Nam id me anis Coluttaris docuit.

Erratum. Idem eisdem.

ἀμύνει δ' ἀσπρία τέμειοι γαῖα τε παρ' εἴν, ἀπὲ ἐπιπέδου τὰ μὴ γαῖα νόσφι ἱρίκοι,

Id est,

Nobis autem quies cura fuit, anis que adit, Quæ veneficorum more despuens, mala procul arceat.

Eadem vere Virgilius in Ciride.

At nutritrix patula componens sulphura testa, Narcissum Casiamque herbas incendit olentes. Terque nouena ligat triplici diuersa colore Fila, ter in gremium circum inquit despuo virgo, Despuo ter virgo: numero Deus impare gaudet.

Digitorum nomina, quibusdam esse amuleti loco ait Celsus Rhodiginus, lib. 17. c. 12. Alterius curacionis superstitiose meminit Ouidius, dum agit de cura Procæ ab strigibus fauciati, adhibita per Ganen dicens, Ouid. 6. Fastor. eius nutritrix,

Peruenit ad Græuen, & rem docet: illa, timorem Pone, tuus sospes dixit, alumnus erit. Venerat ad cunas stebant materque paterque. Siffite vos lacrymas, ipsa medebor, ait.

Protinus arbutes postea ter in ordine tangit Fronde, ter arbutea limina fronde norat. Spargit aquis aditus. & aqua medicamen habebant, Extaque de porca cruda bimestre venit.

Atque ita, motis aues exitis puerilibus, inquit, Parcite, pro paruo vltima parua cadit.

Cor pro corde precor, pro fibris sumite fibras: Hanc animam vobis pro meliore damus.

Sic ubi libavit, profecta, sub athera ponit: Quique adsint sacris respicere illa vetat.

Virgine lanalis de spina sumitur alba. Quæ lumen thalamis parua fenestra dabit.

In quibus verbis annotare debet Christianus de monitis sacrificium fieri, & ideo illam speciem depulsionis veneficii impiam esse, & alienam ab homine Dei veri fide initiato. Eo refero que de Stesichoro scripta sunt, Lyrico poeta, qui quum scripsisset Helenæ vituperium, luminibus orbatu fuit, & recepit vim palinodia facta & encomio Helenæ edito, Hesych. Miles. Illustr. lib. 1. c. 1. Eoque pertinent quædam remedia, que videntur esse, & non sunt, sed supponuntur a dæmonibus, ut videantur per ea curasse. Quale illud: quod refert Paulus Grillandi, tract. de sortileg. q. 3. num. 27. oculatus testis, nempe vidisse se malefici ligationis coeundi solutionem, qua solutus euomuit, ac per fecellum emisit acus, plumas, feramenta, pilos, sulphur, lapides, sed e mentita a dæmone & fallâ, vtpote qui ea cū reserualet & liquefacta fuisse & foras euolasse dõmpereit. Contra Syluanorum incursum, videlicet contra dæmones incubos seu striges, refert D. Augustinus, lib. 8. de ciuit. Dei. c. 9. ex Varro-ne, his verbis, remedium. Mulieri facte post partum tres deos custodes commemorat adhiberi, ne Syluanus per nocte ingrediatur & vexet: eorumque custodum significandorum causa, tres homines noctu circumira limina domus, & primo limen securi ferre, postea pilo, tertio deurrere scopis, ut his datis culture signis, Syluanus prohibeatur intrare. Quia neque arbores caduntur vel putantur sine ferro, neque far conficitur sine pilo: neque fruges conseruantur sine scopis.

DE CRIMINE LÆSÆ SEV

IMMINVTÆ MAIESTATIS HVMANÆ.

LIBER XXXV.

De generali criminis maiestatis humanæ consideratione. Cap. 1.

Lib. 48. P. tit. 4. Lib. 9. C. tit. 8.

- 1 Princeps vicarius Dei.
2 Maiestatis humane læsæ gradus.
3 Perduellionis crimen quid, & qui eo teneantur.
4 Crimina maiestatis.
5 Armorum potestas soli principi commissa.
6 Exercitum seu imperium in usus dimittere, & retinens, reus maiestatis.
7 Maiestatis lex a Caligula sublata & restituta.
8 Maiestatis reorum pena, & seq.
9 Exaucloratio ante supplicium.
10 Perduellionum familiares puniti, & 12.
11 Filii & uxores cum reis puniti.
12 In Principem coniurantium pena in liberos, & uxores, & socios & familiares extensa eod. c. 14. & 16.
13 Pythagoreorum philosophorum exterminatio quare.
14 Coniurantium in principem penis additum, ut priuentur sepultura.
15 Vniuersitas delinquere potest, & punitur, & 19.
16 Ciuitates ob rebellionem & perduellionem deletæ, eod.
17 Pilei regum A. ypsi & Ethiopum quare serpentes inuoluti.
18 Parere superioribus lex naturalis.
19 Maiestatis criminis mitioris pena, & huius criminis reorum uxores dote non priuantur. Nec filii emancipati, & clerici in suis iuribus puniuntur.
20 Filii quando puniuntur, & quomodo bene pro patribus, & seq.
21 Maiestatis pena l. quisquis in quo crimine locum habeat.
22 Hæreseos pena in secundam generationem extenditur.

Pena vnius delinquentis cur ad alios insones prorogata. eod. & num. seq.

- 27 Peccata maiorum vindicata in successoribus, & 28.
29 Maiestatis criminis leuiores pena diuersorum, & seq.
30 Pana affecti clam propter splendorem proximiorum, & de aliis penis ob res alias, & 32.
31 De pacis violatoribus mitissima lex.
32 Serui non puniti cum dominis delinquentes.
33 Pena abscissionis pollicis, & stigmati.
34 Perduellionum ex lege Gallica iudicium.
35 Confiscatio in crimine hæreseos an regis, an dominorum iurisdictionalium.
36 Substituti excluduntur in bonis damnati ob crimen perduellionis.
37 Testamentum perduellionis an valeat.

Rimen imminuta seu læsa maiestatis, recte tractationi criminum maiestatis diuinae subiciuntur: quod palam sit reges & præpositos nostros, qui gladii potestatem a Deo acceperunt, Dei vicarios esse sacrosanctos. Et ita crimē in hos commissum, proximum sacrilegio est, ut ait Vlp. in l. 2. ad leg. Jul. maiest. P. Hinc plures gradus, pro emendatione seu pænâ scele-ris constituendi sunt. Primus erit, si quis ambiat imperium seu regnum, vel in principis personâ aliquid mali moliat. In quibus tantum statuit esse crimen maiestatis Sigismundus Poloniae seu Sarmatarum rex Cracouia anno domini 1539. in summa Polonici domanii, c. de regalib. apud Rbena. Choppi. post 3. lib. de doma. Secundus ad prodicionem pertinet. Tertius ad causam seditionis. Quartus, alia, que pro criminibus maiestatis vera habita, vel conficta sunt, continebit. Primus perduellionis crimen habet, dum qui piam hostili animo aperte & cū exercitu, in rem-

M m m

pub. populumque Romanum, aut eius securitatem bt, l. 1. & 4. ad leg. Iul. maiest. P. vide Oldra. consi. 43. in 6. qu. Barr. in tit. qui sint rebelles, vers. rebellis, & vers. tenere Martinum Laudensem, tit. de crim. lese maiest. §. 27. Perduelliones enim antiquitus hostes erant, cum quibus bellum erat, l. quos nos hostes, 23. q. & l. hostes. de ver. sign. C. 2. offic. Varro 6. de ling. Latin. Proinde hodie mutata appellatione, perduellionis crimen dicitur maiestatis. l. fin. ad leg. Iul. maiest. P. l. liberorum 11. de iis qui not. infam. lib. 3. P. tit. 2. Et ab aliquibus inter crimina perduellionis annumerantur, quæ populi auctoritatem & maiestatem minuere videbantur: veluti ciuem Romanum in crucem tollere, aut securi percutere, aut in latomias conicere, vide Gruchium, lib. 2. de commissis Roman. c. 2. Cicer. contr. legem Porciam, & Semproniam, aduer. libertatem populo concessam. Vocatalicubi & lex hoc crimen factionem, l. quisquis, §. fin. ad leg. Iul. maiest. C.

4. Tenetur itaque hoc crimine is cuius opera consilione, dolo malo factum erit, quo armati cum telis lapidibus in vrbe sint, conueniant aduersus Rempub. loca occupent vel templa: quoue cætus conuentusve fiant, hominesve ad feditionem conuocentur. Si dolo malo consilium intum sit, quo magistratus. quive imperii potestatemq; habeat occidatur: Quooue quis contra rempub. arma ferat: Quiue milites sollicitauerit concitaueritque, quo seditio tumultusve aduersus Rempub. fiat, l. 1. cum suis §. 5. eod. P. Quiue desciscunt ab iis, quorum sub imperio sunt. Nam & ita intrer hostes. Paul. in l. amissione 5. §. 1. de ca. dimin. lib. 4. P. tit. 5. affectate tyrannidis quoque præludia censentur, & probationes: exercitum conscribere, ingentem pecuniam consistere, arma præparare, numos sua imagine percutere, quam ob causam capite multatus Perennis prætorianorum Commodi Imp. præfectus, Herod. in 1. His adde ex Martiano, l. 3. §. 1. ad leg. Iul. maiest. iniussu principis bellum gerere, delectum militum habere, exercitum comparare, vel exercitum retinere, cum quis iubetur illum dare successori: quod ius pugnandi & belli ad solum principem summum pertineat. c. ab Imperatoribus 23. q. 3. c. dicat aliquis, c. non solum 23. q. 5. qui gladii habet potestatem, vt sine eius iussu nemo a ma mouere vel habere possit. tit. de armis, in Auth. l. 1. ad leg. Iul. de vi pub. P. l. vni. vt arm. v. suis in scio prin. interd. lib. 11. C. tit. 46. Faciunt itidem exempla eorum etiam qui in proprios filios morte animaduertunt, quod iniussu eius qui imperium habebat, etsi feliciter, pugnant: quale Manlii Torquati, Gelli lib. 9. ca. 13. Valer. Max. lib. 2. c. 2. Posthumii eod. Valer. Max. Romanorum, & Epaminundæ Thebanorum ducis, Plutar. in Paralel. Accedit lex Modestini. Qui, inquit, in bello rem a duce prohibitam fecit, vel mandata non seruauit, capite punitur, etsi rem bene gesserit. leg. 3. §. in bello, de rem mil. lib. 49. P. tit. 16. Ita electio militum ad principem solum pertinet. l. fin. de offic. mag. off. lib. 1. C. tit. 34. & l. nemo miles 13. de rem mil. lib. 12. C. & eundem a loco destinato in alium 7. translatio, l. conu. arempub. eod. Et Imperii sibi a populo vel principe concessi tempus prorogasse capitale & maiestatis crimen habitum Decemuiris tempore Appii Claudii, Dio. Halic. lib. 11. Plin. Iunior. de vir. illustri. Accusatus & Epaminundæ, Xenophon. lib. 7. rer. Græc. Cic. 1. de inuent. Appi. in Syriaco. Emil. Probus in vita Epaminundæ. quod non tradidisset exercitum prætorii Thebanis ei subrogato, eiusque duces, vt Pelopidas, & Tribuni: Quia lege continebatur eorum, vt qui vi & iniusto populo alterius exercitum retinisset, capitale esset. Quod & Romanis placuit, l. 3. §. 1. ad l. Iul. maiest. P.

8. In hoc crimine puniendo varij principes, pro lenitate vel asperitate illorum, ex causa personarum, & imminentis periculi. Caius Caligula aliquando maiestatis legem sustulit. Dio. Cassius. lib. 50. aliquando & temere lenibusque de causis reos infirmulauit, & legem restituit, idem lib. 60.

9. Referam itudiciorum quorundam exempla, ex quibus quid sentiendum de pena imponenda apparebit. Spurius Melius regnum affectantis, domus complanata est populi iudicio, & area æquimellium dicta, vt ait Varro in 4. & alii, Valer. Maximus. lib. 6. cap. 3. Cicer. pro domo sua, & in Cato. M. Plin. de viris illust. Florus lib. 1. cap. 26. Linius lib. 4. decad. ipse autem a Seruilio Hala iussu atque imperio L. Quintii Cincinnati dictatoris interfectus est. M. Manlius, vnde Gallos depulerat, inde ipse præcipitatus est, quia fortiter defensionem libertatem ne ferre opprimere conatus fuerat. Plinius de vir. illust. cap. 24. Plin. lib. 7. histor. natur. ca. 28. Linius, lib. 6. decad. 1. Ouid. Fastor. 6. Spurius Cassius ob concupitam dominationem capite punitus, Va-

ler. Maxim. lib. 6. ca. 3. Lini. in 2. & 4. Dionys. Halic. 8. Plin. lib. 34. histor. ca. 4. domus eius subuerfa & interempto superiecta: & peculium eius Cereri consecratum. Val. Max. lib. 5. c. 8.

10. Gallus prætor, accusatus, quod suadente M. Antonio in mortem O. & C. Cæsaris conspirasset, conuictus dignitate collegis spoliatur, domus a plebe diruta, & direpta, iudicante senatu morte damnatus, Appian. lib. 3. bello ciuili. Lucius Brutus, filios suos Tarquinii dominationem a se expulsam reducentes, comprehensos, & ante tribunal virgis caesos, ad palum religatos securi percuti iussit. Linius, in 1. Dionys. in 4. Plutar. in Paralel. 10. 21. 22. Virgilius 6. Æneid. August. 3. de ciuili. c. 16. Claud. in Eutr. Florus 1. Epit. c. 9.

11. Heluetii & ambientem dignitatem regiam igni cremabant, vt de O. gentorige reo scribit Iulius Cæsar, in 3. Comment. belli Gall. David eum, qui volentem & deprecantem Saulem occiderat etiam inimicum, amputatis manibus & pedibus iussit interfici, 2. Reg. cap. 4. & Ioseph. 7. antiq. ca. 2. Acci bior vindicta a Tyberio & Caio de Gracchis sumta, quorum corpora insepulta iacuerunt, eum statum ciuitatis conati fuissent conuelleret: quorum etiam familiae, ne quis posthac inimicis rei publicæ amicus esse velleret, de robore præcipitati sunt. Valer. Max. lib. 6. cap. 3. Appian. 1. de bell. ciuili. Plutar. in vita Graccho. l. in maior. lib. 14. ca. 4. Plin. Iunior. de vir. illust. c. 4. Plinius Iunior. de vir. illust. cap. 64. 65. August. 13. de ciuili. Dei, c. 24. Florus, in Epit. lib. 3. c. 14. 15. 16.

12. Commodus & Cæsar capite plebi iussit Cleaudrum Phlegem genere, præfectum militum & cubiculi sui, quod copiam multam frumenti coegisset, vt tempore famis fauorem populi inesceret pro sui imperio, dum illud largiretur: focique & filij eius vna interfecti, & corpora eorum in cloacas proiecta, Herod. lib. 1. Aliquanto & aut leuius supplicium summum est de locis, in scisciis tam in criminis, sub Tyberio, in causa L. Alii Sciani, qui ob crimine maiestatis damnatus & multatus capite est, caputque eius in Gemomonia scalas proiectum omnibus eius liberis interfectis: verum Apicæ vxori veniam dari senatus placuit, neque illud scelus amicis ob familiaritatem a cæcis vt M. Terentio Varroni nocuit, Dio. Cass. 58. Corn. Tacitus in 5. Cum tamen habitum fuerit iudicium & supplicium exactum de conuictis in vitam Artaxerxis regis Persarum, & in vxores & eorum liberos, ne aliquod tanti sceleris vestigium superesset, vt scribit Iustinus ex Trego. lib. 10. & Plutar. in Artaxer. Sed & Prolomæus Ægypti rex iussit iudicium de Cratesiclea matre & liberis Cleomenis qui in salutem principis conuictus, Plutar. in Cleomede.

13. Aliquanto & Q. Curtius legem Macedonum esse, vt propinqui eorum, qui regi infidiat essent cum ipso necarentur, Q. Curt. lib. 6. de gestis Alex. & M. Minit & Polybius lib. 2. histor. in illa regione Italia, quæ nunc magna Græcia dicta, cætum Pythagoreorum ob clandestinam conu. ationem concrematum fuisse magna rerum publicarum mutatione facta, vt pote principibus cuiusque ciuitatis temere interfectis, Herodotus & Persarum regem Darium tradit, Herod. in 3. supplicium simile de crimine in ianitores eius admisso, quib. exciderat nates & pulsam passus Intaphernes, non illum de ipso Intapherne, sed & de eius familia omni, & cognatione & liberis, exceptis fratre vxoris & primogenito liberorum, quos misericordia vxoris motus soluerat.

14. Leges quoque Tyrannorum corpora insepulta iubent abici memoriam omnem abolere, & si quid peculii illis adesset, in commune abici, Appian. lib. 3. de bell. ciuilib. Ultra pœnas conuictorum, eisdem non sepeliri cœsi sunt Vespasianus, Sueton. in Vespasian. ca. 2. Et quia ciuitates populus, collegium ex delicto obligari, & ex maleficio teneri possunt, vt in eos detur actio, M. Plin. metum 9. §. animaduertendum, de eo quod nec. cau. P. Punienda etiam in crimine atroci vniuersitas omnis, vt de crimine, Idolo latræ Dominus ait, Deuteronom. cap. 13. ca. si frateris, 23. quæst. 5. Si audieris, inquit, in vna ex ciuitatibus quas dominus dedit tibi in habitare, dicentes, eamque & seruamus Diis alienis: interficiens necabis omnes, qui sunt in ea ciuitate, & incendes eam igni, & erit sine habitaculo in æternum, nec reedificabitur. & c. In ciuitates etiam ipsas iudicia acerrima ob hoc crimen lata sunt: vbi que Caria Vitræ lib. 1. architeo. c. 1. Peloponnesium tota deleta est, viri ad vnum interfecti, marronæ in seruitutem redactæ, quod cum Peris aduersus Græcos federatos consilia belli iniussit. Excissa & deleta Carthago ob rebellionem, Linius, libro 51. Solinus 40. cap. Appian. Alexand. in Lybico. Flor. lib. 48. & 49. abbreviatio. Flor. libro secundo Epitom. ca. 15. Plinius, l. 15. natur. hist. c. 18. Oro. l. 6. q. 2. & 24. D. August. 3. de Ciuili. Dei. c. 21.

& cætera.

de exarata. *usufructus. quib. modis usufructus. P. Salaminorum*
 ciuitas ob prodicionem decreto Atheniensium in totum sub-
 ue:ta est. vt ait Paulianus. in 1. Ob crimen proditorum Albano-
 rum. qui cum Metio Suffetio pro Romanis pugnam suspende-
 rant. Alba ipsa quamuis pars eius. amula tamē. diruta a Tullo Ho-
 filio. *Flor. lib. 1. Epito. c. 3. Virg. 8. Aeneid. § Galba † Suet. in Gal-*
ba c. 12. ciuitates Galliarum & Hispaniarum. quod sibi cunctan-
tius obtemperasset. murorum destructione & grauioribus tri-
butis puniuit. Octauius Augustus Cyzicenos. quod nonnullos
Romanos in seditione flagris caesos. necassent. in seruitutem re-
degit: quibus tamen poitea libertatem restituit. Dio Cass. lib. 5. 4.
 21 *¶ Pileos † oblongos gestant Aegypti & Aethiopiae reges. circa fi-*
nem vmbilicalem habentes. serpentibus quos aspidas vocant cir-
cumnolutes. monumentum insigne. eos. qui contra reges in-
surgere audeant. mortiferis morsibus subesse. Diad. Sicul. lib. 4.
 22 *ca. 1. ¶ Et † certe detestabile videtur valde hoc crimen in pasto-*
rem suam & defensorē suam insurgere: qualis rex. dux. & prin-
ceps. Quandoquidem vniuersali & sempiterna lege receptum
est vt ait Dionysius Halicarn. inferiores parere p̄ antioribus.
Peio: es in his brutis animalī feritate homines: illa enim quan-
tum velis ferocia sint. at raro insurgunt in pastores & curato-
res: nunquam tamen frequentius videmus homines. quam in
sibi praefectos rebellare. Dio. Halic. in proba. hyst.
 23 *¶ Indicia † tamen alia leuiora & mitiora nobis occurrūt. sub-*
lata in filios & proximos non participes criminis nece. quae pro-
bantur ab Arcadio & Honorio CC. l. quisquis 5. ad leg. Iul. ma-
iest. C. qui filius reorum huius criminis vitam imperatoria leni-
tate donare se dicunt. cum tamen paterno perire deberent sup-
plicio. in quibus paterni. hoc est: hereditarij criminis exempla
metuantur: mali enim corui. vt est in proterbio. malum ouum.
Eos tamen reddunt aliena materna vel auita & omnium pro-
ximorum successione. cauentes ne possint capere testamēto
extraneorum quicquam. vt sint semper egerentes. infamia pater-
na perpetuo notati. alieni ab omni honore & militia. vt iis per-
petua egestate sordentibus sit & mors solatium & vita supplic-
ium. Filiabus tantum indulgentes. § ad filias 5. dicit. leg. quisquis.
falcidiam in bonis maternis. quod pro infirmitate sexus minus
anxuras confidebant. Et eadem constitutio ipsi rei. etsi exse-
quuti non sint scelus. sed voluerint tantum. gladio feiuntur.
bonis eorum fisco addicti. d. l. quisquis. in prin. cap. si quis. 6. qu. 1.
referuata tamen dote vxoribus reo: eum. d. l. quisquis 5. vxores. &
l. quinque legibus de bon. damnato. P. Insuper reis. vb. hoc crimen
admirerint etiam antequam accusentur vel conuincantur. inhi-
bita ipsi iure & facto de rebus suis facultas. per contractus. vel
per vltimas voluntates dicit leg. quisquis 5. emancipationes. l. penul-
ta ad leg. Iul. maiest. C. l. pen. & sim. C. de bon. profic. l. donationes 32. §.
fin. de donat. lib. 39. P. tit. 5. Ex ea tamen constitutio Caesarum
non omnino filii eximuntur a pena. imo longiori pena. cum ea
ignominia notati abominabiles viuunt torqueri videntur. Licum
filius 78. §. de leg. 2. Singulare tamen est. quod Angelus A. sim.
in addit. ad Angel. Aret. in tracta. maleficio. in g. o. c. b. h. traditio.
vers. matrem notat. penas has liberorum habere tantum locum
in liberis in potestate constitutis. nō autem in emancipatis: item
non porrigi ad beneficia filiorum clericorum. quibus non pri-
uantur. per glo. in ca. satis peruersum 56. dist. Placuit nihilominus
eos qui pro huiusmodi reis supplicauerint principi. infamia per-
petua damnari. l. quisquis 5. denique subemus. ad leg. Iul. maiest. C.
 24 *¶ Satis † tamen aliquibus dura pena videtur aliquo modo in fi-*
lios. vel alios ob alterius culpam laeuire: cum vt ait Demothe-
nes. ep. 3. ad Senatum. agens de Lycurgi liberis. omnibus omnium
delictorum. quasi meta sit obitus. & ideo nec filij puniendi pro
parentibus defuncti. Sunt & in iure duo illa axiomata: mor-
tereatum extinguit. l. 1. 2. pen. & fin. si. eius vel accusa. mor. fac. lib.
9. C. tit. 6. Mari. l. defuncto 6. de pub. iudic. P. & filium pro pa-
tre puniendum non esse. Callist. l. crimen paternum 26. de pen. lib.
48. P. tit. 16. c. crimen. i. q. 4. & tota fere illa q. tit. C. in pl. pro patre.
Quod & Archadius & Honorius. l. sancimus 22. de pen. lib. 9. C.
in. 47. ad nos & familiares prorogant: quia nec affinitas vel
amicitia nefarium crimen admittunt. Et ibi debet esse pena. v-
 25 *bi & noxa. §. 1. de nox. act. ¶ Sancit † & lex diuina. filium non*
portare iniquitatem patris. Ez. ch. 18. Dent. 24. 4. Reg. 14. 2. Pa-
ral. 25. Quae quidem vera sunt in criminibus vulgariibus: at in a-
trocioribus. non recipiunt omnino. Nam neque in his penae
morte extinguitur. sed & mortuo reo repetuntur. & in corpus.
& bona. & famam animaduertitur mortuorum: vt in hoc crimi-

ne laesa maiestatis. l. penult. & fin. ad l. Iul. maiest. C. Modest. l.
 ex iudiciorum 20. de accus. lib. 48. P. tit. 2. §. interdum autem. ver-
 si. per contrarium. de heredi. qua ab int. defer. Vlpian. l. fin. ad leg. Iul.
 maiest. in P. scilicet si aduersus rempublicam vel personam prin-
 cipis quisquam quid fuerit amolitus. non in alijs capitulis. gl. in l.
 meminisse. C. eod. glo. in l. ex iudiciorum. in ver. maiestatis. de publi.
 iud. in P. & l. fin. ad leg. Iul. maiest. P. Sic expresse quoque Vlpia-
 nus. in l. fin. eo. expressit. de hac quaestione loquutus. Hoc crimen.
 inquit. nisi a successoribus purgetur. hereditas fisco vindicatur. Pla-
 ne non quisquis legis Iulia maiestatis reus est. in eadem conditione est:
 sed qui perduellionis reus est. hostili animo aduersus rempublicam. vel
 principem animatus. Ceterum. si quis ex alia causa legis Iulia mai-
 estatis reus sit. morte crimine liberatur. Haec Vlpianus. Adde & Iu-
 stiniani sententiam. Publica autem. inquit. Iust. in §. publica autem
 iudic. a hac sunt. de pub. iud. iudicia sunt. haec: lex Iulia maiestatis.
 que in eos qui contra Imperatorem vel rempublicam aliquid moliti
 sunt. suum vigorem ostendit. Cuius poena anima amissionem sustinet.
 & memoria rei: etiam post mortem damnatur. Sed & alia crimina
 sunt. quorum etiam accusatio morte non extinguitur. quae no-
 tant passim interpretes. glo. in l. si reus vel accus. mort. fuer. C. glo.
 in l. ex publicorum. de accusat. in P.
 ¶ Et † propter eandem quoque criminis grauitatem. mirum
 etiam videri non debet. si in filios poena aliquomodo redundet.
 Ita in crimine haereseos in filios poena extenditur ad primam &
 secundam vsque generationem. c. statutum. in 2. de heret. in 6. Et
 pro alijs alij proximi c. ecclesia 1. q. 2. subditi. familiares. domesti-
 cique saepe temporali poena puniti sunt. etsi sceleris participes
 non fuerint. Metuunt autem leges. ne si superuixerint. vindices
 aut imitatores sint. atque exemplarem sumunt poenam in atro-
 cioribus. Sic ob peccatum Achor. plebs Israelitica in hostiu man-
 us venit. Josue 7. ¶ Propter † peccatum quoque filiorum Heli.
 & pater & populus gladio hostili laceratus. 1. Reg. 4. Nauicula Iona-
 e. & qui in ea erant periclitabantur ob vnum Ionam fugiti-
 uum. Ob peccatum Dauidis. populi ab angelo facta miseranda
 strages. 2. Reg. 6. si. Filiorum parvulorum Sodomitarum aetas vel
 ignorantia non prohibuit quin vna inuoluerentur vindictae pa-
 rentum. Genes. 19. Sicut & peccante patre Cham. filius eius Cha-
 naam maledicitur. Genes. 9. Et pro Giezis peccato. posterius eius
 lepra puniti sunt. 4. Reg. 5. Ob peccatum Achab. & posterius de
 folio deiecti. 3. Reg. 19. Odium Esau in Idumaeos transtulit. Ma-
 lach. 1. Et erat constans opinio inter eos. qui veram legem Dei
 profitebantur. aliquado in filios transferri vltionem parentum
 a Deo. Quare de caeco nato discipuli Dominum interrogarūt.
 qui peccasset. an ille. an parentes eius. D. Ioan. Euang. c. 9. Et re-
 missum quidem peccatum Dauidi est. verum audiuit. sed non
 auferetur gladius de domo tua. 2. Reg. c. 12. Item & Ezechiae di-
 ctum. 4. Reg. c. 20. ob eius peccatum futuros quoque eius filios
 eunuchos in palatio Babylonis. ¶ † Heliodorus in 1. lib. 8. 70. vers. 28
 266. quoque testis est. posteros luere peccata maiorum: vt laus
 in eos etiam peruenit. dum agit de periurijs.
 de 3. x. inquit. *μνηστέον τὸν ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦς.*
Ἄλλοτε δὲ ἐν τῷ θανάτῳ βλάσφημας φησεν αὐτῶν:
τὸ τῷ ἀμαρτωλῶν γενεὴ καὶ βλασφημίας λέλειπται:
αὐτῶν δὲ εὐδόμενον γενεὴ μετῴπισθεν ἀμείνων.
 Id est.
 Qui vero testimonijs volens peritium in iurando
 Memoretur. in ius delinquens. immedicabiliter laesus est.
 Eius vero posteritas obscurior postea relicta est.
 Viri autem iusti posteritas. postea posteris praestantior.
 Cicero in perduellionum & proscriptorum liberos paternam
 poenam permealle voluit. Cic. 12. episto. ad Brutum. vt caritas li-
 berorum mitio: es parentes redderet. Etrursum. Cic. ad Brutum
 17. seueriores penas & in liberos ferri tradit. causa exempli. Iu-
 uat hic contemplari in felicem rerum pub. statum. dum guber-
 nationis modus subvertitur. dum principatus ambiuntur: nun-
 quam enim accidit vel raro innovatio status reipub. quin clades
 aliqua diuersa. um factionum consequatur: vt expedit aliquan-
 do in plures. quam solitum sit in alijs criminibus & actus sup-
 plicia sumere. & non tantum crimina peracta. sed etiam prelu-
 dia grauioribus penis suspicionibus fidem facientibus. vbi ap-
 parere incipiunt. castigare. Et Alexander Magnus Imperator
 optimus. quique quanti faciendi sunt principes nouit. exemplo
 id docuit. Iussit enim Baiaxem Medum cum focis defectionis
 necari. quod erecto Cydara capiti imposita. se Medorum ac Per-
 sarum regem appellaret. Arrian. lib. 6. expedition. Alex.

- 29 ¶ Ceterum ¶ variantur tempora & principia & locorum leges, & quemadmodum pœnas exasperare potuerunt reorum perniciis & criminis peritales, eadem ratione aliquando & alicubi & a pluribus regibus & nomothetis, temperata sunt legum vindicta.
- 30 ¶ Alphonfus ¶ Hispaniarum rex, cum quendam illustri prolapia maiestatis reum conuictum haberet, iudicio tacito in eum animaduertit, ne generosa reliqua domus, vnius noxa notaretur infamia, vt refert Antonius Panormitan. *lib. 2. de diti. Alphon. c. 19.*
- 31 ¶ Cum rebellasset in Cyrum Lydii iterum victi, Cyrus tantum illis arma & equos adimi voluit pro saeuissima pœna, iussitque illos cauponias, ludicras artes, & lenocinia exercere. Et sic gens industria quondam potens & manu strenua effeminata mollicie luxuriaque virtutem pristina perdidit. Et quos ante Cyrum inuictos bella præstiterant, in luxuriam lapsos, otium ac luxuria superauit, vt ait Iulianus, *ex Trogo, lib. 1.* Pena certe, si vite animalis respicias voluptatem, leuis & potius grata: sed si consideres virtutis antiquæ interitum scilicet qualibet morte. Sic enim posteris via ad virtutem præclusa, tam late promagato otio.
- 32 ¶ Aliquando ¶ S. P. Q. R. S. Cassio affectata tyrannidis damnato & necato filios eius liberandos iudicauit, *Lianus lib. 5. ab urb. cond. Afinius Gallus, Dio, Cass. lib. 60. hist. infidius sine exercitu Celsari Claudio, ex filio non morte multatus est, quod neque pecuniam contraxisset, neque exercitum, & tanta deformitate esset, quod potius risui haberetur, quam periculum esset ne pro duce haberetur. Scribit Beatus Rhenanus, lib. 2. rer. German. Carolum Magnum Francorum regem, Thassilionem ducem rebellantem vxoris instigatione, quæ dolebat quod pater, Desiderius Langobardorum rex, regno priuatus exsularet, læsæ maiestatis reum cum Theodone filio, quem Carolo obfidem dederat, in monasterium mutato cultu detrusisse. ¶ Lege Caroli 1. Cæsaris, de pace publica tenenda, perhumane sancitum est, vt eos qui liberi qui violata pacis peracti imperiali banno profecti fuerint, ad clientelares fundos rursum a patronis admittantur. ¶ Mithridates ¶ rex, fumens supplicium de Attilio, qui in eius mortem coniuuauerat, socios quidem sceleris puniuit, sed seruos dimisit, cum non sua sponte, sed domino parendo deliquissent, auctore Apiano Alexand. *in Mithridat.**
- 33 ¶ Athenienses ¶ Aeginetorum deficientium vnicique pollicem e manu dextra reuoluerunt vt hastam ferre non possent: remos vero commode age: e possent Mytylenensium iuuentutem occiderunt. Captiuos Samiorum punctis in facie notabant, quæ noctuas referent, teste Aliano, *lib. 2. de var. hist. cap. 9.* Lex Rotharii regis Langobardorum, *l. 1. de malef. tit. 1. lib. 1. legum Langobard. alia: Si quis contra animam regis consilauerit, constitutus fuerit animæ suæ incurrat periculum, & res eius inficientur.* Linius etiam in 2. duas leges gratas fuisse populo ait, de prouocatione aduersus magistratus ad populum: & hanc de sacerdotibus cum bonis capite eius qui regni occupandi gratia consilia iniussit. ¶ In Gallia ¶ aliquando leuiter, aliquando acriter vindictam hoc crimen est, & inter insignia de eo iudicia refertur illud Senatû Parisiorum, quo vltima Aprilis 1416. Nicolaus Orgemont eius criminis reus, iussus est spectare consociorum supplicium, & multis damnatus, supplicio mortis remisso, perpetuis carceribus pane & aqua pascendus adiudicatus est, *Iuan. Pape, lib. 22. Rha. sed. are. tit. 1. are. 3.* Communitamen iure perduelliones vltimo supplicio puniuntur, cui adhuc adhibentur pro negotii qualitate genera alia tormentorum, vt vel rota malleis tundantur, vel equis in contraria actis distrahantur & discerpantur. Filii tamen infontes non sunt infames, vel inhabiles successioneibus, & capiunt ex testamento, & ab intestato, & ad honores possunt promoueri, vt notat Boerius, *tract. de seditio § 6 num. 12.*
- 37 ¶ Boerius ¶ autem in fiscum regium solum, non dominorum iudiciorum vbi sita sunt, infertur *text. in §. fin. qua sint regalia, in vlt. feud. lib. 2. tit. 56. Specul. tit. de feud. vers. 40. inter. in l. fin. C. ad leg. Jul. maiest. Bart. in extrau. ad reprimendam qui sunt rebell. est liberos feudor. in hoc capite primo læsæ maiestatis ex coniuuratione in principem & rempublicam secundum legem. Quisquis, ibi, bonis eius omnibus sisco nostro additis. C. ad leg. Jul. maiest. Et si bona sint extra regnum, regi tamen quarantur: quemadmodum iudicatum tempore Ludouici II. regis Galliarum, *Rhen. Chopin. lib. 3. de doma. reg. cap. 12. de bonis Caroli Burgundiae Iudicis, quorum pars regni Francorum, pars Germanici Imperii dominatu tenebatur: neque hoc ius pertinet ad fidei commissarium regulum, quia & regalis cognitionis, & regiorum magistratum huius criminis notio est.**

¶ Sed ¶ & hac confiscatione veniunt etiam bona restitutioni obnoxia per substitutionem, quæ expirat hoc crimine, nec succedunt substituti, vt iudicatum & explicatum in confiscatione bonorum Caroli Borbonii, vt ait Liferus, *in l. quisquis ad leg. Jul. maiesta. C. & tradit etiam Senatusconsulto Parisiensi placuisse Chopinus, lib. 1. de doma. cap. 8. anno Domini 1539. contra. Statius Florus, §. Cornelio felici, de iure fisc. in P. Et Bart. late l. si finita, §. si de vectigalibus, de dam. infect. in P. ¶ Scribit ¶ & Cornelius Tacitus, lib. 5. tempore Tyberii, quo plures maiestatis infimulabantur, damnatis publicatis bonis sepulturam prohibitam: eorum autem, qui se statuebant, qui scilicet mortem sibi consciscabant, humata fuisse corpora, remansisse testamenta, pretium festinandi.*

De Personis perpendendis Accusantium, accusatorum, & iudicum, & negotiis.

Cap. 2.

- 1 Accusant in maiestatis crimine Personæ alioquin reuocanda ad accusatoribus.
- 2 In maiestatis crimine legitimi accusatores filii in patris, serui in dominos, socii, familiares, & alii.
- 3 Maiestatis læsæ vltio celeritatem postulat.
- 4 Reus non licebat perpetua se oratione defendere.
- 5 Maiestatis crimine accusatorum consideratio.
- 6 Ecclesiastica persona maiestatis coram quo accusandi & damnandi.
- 7 Episcoporum institutio & destitutio ad summum perinet pontificem.
- 8 Maiestatis humana rei clerici & episcopi quibus poenæ iure pontificio subiciuntur. Et 9.
- 10 Maiestatis quoque leges & negotia.
- 11 Instrumentum falsum quando ad legem Iuliam maiestatis pertinet.
- 12 Proditio ciuitatis, item quando ad hoc crimen pertinet.

In hoc crimine ¶ etiam maiestatis imminuta puniendo, cum modo admissi perpendemus personarum accusantium, accusatorum iudicumque qualiter. Sciendum itaque criminis huius atrocitatem omnes fere personas in accusationem & testimonium, admittere, vt deregatur citius & facilius coniuatio, & vt celerius vindicetur, nulla pietatis vel sexus, vel conditionis adhibita distinctione, *Modest. l. famosi 7. §. l. sequunt. ad leg. Jul. maiest. in P. argum. l. mulierum 13. de accusat. lib. 48. P. tit. 1.* ¶ Et proinde ¶ filii aduersus patrem accusatio huius admittitur, & aduersus dominum serui. Quare filii Sereni, qui Tyberio paraenerat insidias, accusationes receptæ sunt, *Corn. Tac. lib. 4. Annal. Et Scismas filius Datamis maximus natu a patre defecit, & ad regem Artaxe: rem transiit, & de defectione patris detulit. Emil. Prob. in vita Datamis.* Familiares quoque & domestici in aliis criminibus si deferaunt puniendi, in hoc admittuntur, *l. penult. qui accus. non poss. lib. 9. C. tit. 1.* Fulsia Lucii Catiline coniuurationem detexit *Pap. Lan. questionis. 8. ad leg. Jul. maiest. in P.* Socii quoque criminum admittuntur, si antequam cognita sit coniuatio eam primi detegant: quinimo & se & alios detegentes veniam accipiunt, *l. quisquis §. si. eod. C.* Sed si non probauerint detectum crimen, questionibus subiciuntur: vt palam fiat, quam mente, quoue impellent accusauerint. Neque aduersus statum in hoc casu questionem, dignitatem vel priuilegium obicere possunt, *l. 3. §. 4. eod.* ¶ Si quidem ¶ hæc vindicta exigat solentiam & celeritatem, ne si detegatur conspirantibus iudicium auferant vel perniciem accelerent. Quamobrem & Agestis factum sapiens merito laudatur, qui cum aduersus rempublicam Lacedæmoniorum, conspirationem ortam non tuu comperisset, leges Lycurgi continuo abrogauit, quæ de indemnatis supplicium sumi vetabant: comprehensis autem, & interfecitibus fontibus eisdem e vestigio restituit vt ait Val. Max. *lib. 7. c. 2. Cicero. vi. Thucyd. Herodotus in 3. & Plutarchus, in vita Agestis.* Nottimus & quantum accesserit salutis reipub. ex diligentia Ciceronis consulis in Catiline de pellenda coniuuratione, vel ipsius Ciceronis testimonio in orat. *contr. Catili.* Dionis lib. 37. & Salsitii. ¶ Nec ¶ licebat apud Athenienses, lege prohibente, reus perpetua oratione se exculare vel defendere, *Xeno; h. lib. 1. versum Græca.* Et Henricus 7. Rom. Imp. in tit. quomodo in crimine læsæ maiest. procedendū sit, §. 1. post feuda, colla. 1. in aub. Sic statuit, *Hes*